

BAŽNYČIA: Tuo metu, kai visa Europa skendėjo karo ugnyje, o Lietuvoje bažnyčia buvo atskirta nuo valstybės, prelatas Povilas Pukys davė pažadą: jei Dievas apsaugos Plungės bažnyčią, miestas ir bažnyčios trobesiai liks karo nepaliesti, Pakutuvėnuose pastatyti bažnyčią. Apie 1995-uosius naujam gyvenimui ją prikėlė broliai pranciškonai.

Pakūta – susitaikinimo sodyba

Pakutuvėnai, arba tiesiog Pakūta – vieta Plungės rajone, kurios nepavadinsi nei kaimu, nei parapija.

Nijolė KOSKIENĖ

TRAUKA

Šią vasarą Pakūtoje verda intensyvus gyvenimas. Stovyklos keičia viena kitą. Čia važiuoja menininkai, režisieriai, Pranciškaus draugai, jaunimas, šeimos. Gausiausioje šeimų stovykloje šiemet pabuvojo apie 730 žmonių...

Stovyklų metu vyksta užsienio lektorių paskaitos ir konsultacijos, vakarais bažnyčioje grojamas džiazas, rodomi spektakliai, koncertuoja žinomi šalies muzikantai, dainininkai, chorai, rodomi filmai... Čia lankėsi šalies Prezidentas Valdas Adamkus. Ir, žinoma, vyksta šlovinimas bei Mišios.

„Dažnai žmonės sako: o, kokia ramybė, kaip čia gera pailsėti, atsigauti, užmiršti visus rūpesčius. Sakau, tik ne tiems, kurie čia gyvena“, – ramiai dėsto brolis pranciškonas kunigas

Gediminas Numgaudis, arba tiesiog brolis Gediminas, įkvėpęs Pakutuvėnams naują gyvybę. Nuo 1996-ųjų jis – Pakutuvėnų šv. Antano Paduviečio parapijos klebonas.

Su broliu Gediminu kalbėjomės praėjusią savaitę per Krikščioniškų filmų stovyklą. Angare (taip vadinama salė – vienas iš pastatų Pakutuvėnų bendruomenėje – *red.past.*) ką tik baigėsi kino filmo apie šventąjį Antaną peržiūra.

VIZIJA

Apgriuvusią Pakutuvėnų bažnyčią Gediminui Numgaudžiui parodė apie 1990-uosius metus. „Tada čia buvo bažnyčia, ir nieko daugiau. O prieš karą čia driekėsi 47 trobų kaimas, mokykla, parduotuvė. Paskui žmonės išvežė į Sibirą, kiti išbėgo, trečius iškėlė, o melioracija viską pribaugė. Bažnyčia būdavo aptarnaujama du kartus per metus – lapkričio 1-ąją ir per Šventąjį Antaną“, – pasakoja brolis Gediminas.

Po penkerių metų jis apsisprendė čia kurtis – turėjęs įkvėpimą kurti pasaulietišką bendruomenę, kuri dirbtų žemę, melstųsi, vyktų į mišijas, bet kokiu metu priimtų krizės išiktus žmones ir padėtų tas krizes

išgyventi.

1995-ųjų kovą brolis Gediminas čia atvažiavo, pasistatė palapinę ir savaitę prie upelio meldėsi, kad Dievas jam duotų viziją. Dievas atsiuntęs žemaitiškos sodybos viziją. Visiems buvo labai gražu, tačiau, pasakoja brolis Gediminas, niekas nesiryžo atvažiuoti. Netrukus vienas po kito susirinko keli narkomanai, keli alkoholikai, kurie neturėjo nei kur dėtis, nei ko prarasti. Su jais kartu gyveno kapų koplyčioje. Vėliau dovanų gavo metalinį konteinerį su „buržuika“. Vaikiniai įsikaitindavo akmenis ir, pasikišę po patalais, nakvodavo koplyčioje.

Tokia buvo Pakūtos atgimimo pradžia. Kai brolių Gediminą atleido nuo Kretingos klebono pareigų ir leido gyventi Pakutuvėnuose, o apie 2005-uosius čia buvo atsiųsti broliai Paulius ir Karlas, atvažiavo padėti

seserys, anot brolio Gedimino, prasiėjo kitas gyvenimas ir rimtesnis darbas. Lygiagrečiai buvo rengiamos stovyklos, atstatoma bažnyčia, geradarių rūpesčiu kilo pastatėliai: tvartelis, angaras, teatriukas, namelis vyrams, o šią vasarą – lauko estrada-varpinė...

Nukelta į 6 psl.

„Žmonės eina ten, kur yra laukiami.“

Gedimino sapnas

„Vieną rytą pabudau sukrėstas sapno. Mačiau sapne suklestėjusį Pakutuvėnų kaimą, įsikūrusių sodybų, porą šimtų apsigyvenusių žmonių – dirbančių, kuriančių, besidžiaugiančių gyvenimu. Bet išėjo Europos Sąjungos įstatymas, draudžiantis ištarti Jėzaus vardą visose vietose, kur buvo kas nors daryta už ES pinigų. Ir matau, kaip iš Pakutuvėnų išeina didžiausia žmonių procesija – su terbikėm, kaip karo metais. Jie pasuka į Šiaulių pusę, į Rytus. Aleksandrave aš jų ir klausiu: „Kur dabar jūs keliatate?“ – „Į Rusiją ieškoti religinio prieglobsčio“, – atsako šie...“ Tokį sapną susapnavo Gediminas Numgaudis.

Dalia

Režisierė Dalia Kanclerytė, sukūrusi filmą „Pakūta – mano meilė“ ir taip prisidėjusi prie šios vietos garsinimo, Pakutuvėnuose ilgiau gyvena jau trečius metus. Pirmą kartą į Pakūtą, į sekmadienines Mišias, ji atvažiavo 1999-aisiais. „Bažnyčia čia buvo kiauru stogu, grindys sulūžusios, Mišiose – šeši žmonės, tačiau viskas – paprastas medinis kryžius, metalinė pertvarėlė, brolio Gedimino žodis – dvelkė tiesa ir paprastumu. Tai mane pagavo išsyk“, – dalijasi prisiminimais režisierė.

„Tą dieną po Mišių pravirkau, tai buvo pirmas pratrūkimas po vaiko mirties. Nuo tada man Pakūta – ir meilės, ir skausmo

vieta. Čia atsivėrė mano skausmas, čia aš išverčiau savo ašaras, čia Dievas mane išgydė, suradau naujus draugus ir į širdį atėjo tikėjimas. Nuo čia prasidėjo mano dvasinė kelionė, kuri jau tęsiasi 10 metų“, – pasakoja Dalia.

Vaclovas

Vaclovas, pakviestas brolio Gedimino, Pakūtoje gyvena jau antrus metus. Orios laikysenos vyras stačiatikio barzda tyliai nudirba galybę darbų.

Dieną sutikau Vaclovą laukuose, apžiūrintį pašarų derlių. „Nematei mano ūkio? Einam, parodysiu“, – sako. Už griovio, miškelyje – tvartas su 33 avim ir dviem arkliais žemaitukais. Susirūpinęs, kad jo augintinius kandžioja bimbalai, Vaclovas rūpestingai ištepa arklius tepalais.

„Mane vadina kamštuku“, – juokiasi. Kur ką reikia patvarkyti, tuoj – Vaclovas. Pats save jis laiko dalintoju.

Paklaustas, kas jam yra Pakūta, Vaclovas trumpai susimąsto: „Tai yra stotelė, kurioje susirenka žmonės ir laukia tinkamo autobuso. Svarbiausia, kad jie žino, į kurį sustojimą ateiti. Čia yra nurodytas tvarkaraštis, kryptis, o mašinistas – Dievas.“

Pakūta – susitaikinimo sodyba

Atkelta iš 5 psl.

„Mes su broliais kažkada įsivardijome savo tikslą – gyventi Pakutuvėnuose ir sudaryti sąlygas žmonėms čia atvažiuoti, kad jie turėtų galimybę susitikti su Dievu maldoje, tyloje, bendravime su žmonėmis“, – toliau tęsia brolis.

Šis pažadas įvykdytas? Brolis nėra visiškai tikras. Čia nėra pakankamai vietos. Moterys, sesutės, broliai gyvena palėpėse, sąlygos čia esančios primityvios, skurdžios, o ir atvykusiųjų nėra kur padėti. Erdvės planams, svajonėms, darbams dar yra...

SUSITAIKINIMAS

– Tą vietą visą laiką vadinau susitaikinimo sodyba, kur atvažiuavę žmonės turi galimybes susitaikyti su Dievu, su savimi pačiu, su artimu ir su visa kūrinija. Tie keturi susitaikinimo taškai, tikiu, svarbūs kiekvienam žmogui. Žmonės ieško ramybės, o aš sakau: nerasi ramybės, jeigu tavo tikslas bus ramybė. Nes ramybė yra pasekmė, vaisius, dovana – neturėsi ramybės, kol nesusitaikysi. Sunkiausia susitaikyti su savimi pačiu ir sau atleisti – kartais net labai įmanoma be Dievo pagalbos.

Nijolės KOSKIENĖS nuotr.

TVARTELIS: Šis statinys, kuriame glaudžiasi bendruomenės nariai, vadinamas taikiai – tvarteliu.

– Čia atvažiuoja žmonių iš visos Lietuvos Dievo ieškoti. Ar tai reiškia, kad kitur jo neranda?

Dažnai bandau atsakyti sau, kas juos traukia į Pakutuvėnus. Manau, tai, kad yra bent kažkiek laukiami. Žmonės eina ten, kur yra laukiami. Susvetimėjusioje visuomenėje šiandien žmogui reikia ne tiek labdaros, duonos ar rūbų, bet dėmesio, išklausymo, pastebėjimo, žmogiškojo palaikymo.

Tokioje bendruomenėje jautiesi saugus, pats gydai savo žaizdas ir tau nauji kitiems.

– Ką manote apie šį laikotarpį, ar jis kitoks, ar visuotinės krizės atveju žmonės keičiasi?

– Jau kelis dešimtmečius gyvenau tarp žmonių, apimtų įvairiausių krizių. Man čia nieko naujo. Taip, visuotinė krizė padaugino skurdo. Tačiau jo atskirų žmonių gyvenime buvo ir bus: benamių buvo ir bus, dėl skolų gundomų į savižudybę buvo ir bus. Gal šiuo metu jų daugiau, bet man svarbus vienas žmogus – „ne daugiau“. Manau, didžiausia krizė žmogui – kai jis praranda ryšį su Dievu.

MENO KŪRINIAI PASAKOJA

Antanas Martinaitis (1939–1986). Arlekino vaikai.

Ant medinio arkliuko